

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**

**ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО
ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали IV Міжнародної
науково-практичної конференції**

16-17 листопада 2023 року

Київ 2023

УДК 332.36

Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 16-17 листопада 2023 р.). Київ : Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2023. 290 с.

Видання містить матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи». Тематика конференції відображає комплексність, міждисциплінарність і багатовекторність проблем формування сталого землекористування та інноваційних підходів до їх вирішення. У тезах доповідей учасників представлено технічні, організаційні, економічні, екологічні та соціальні засади забезпечення формування сталого землекористування.

Матеріали збірника будуть корисними для фахівців у сфері землеустрою, геодезії, картографії, містобудування, геоінформаційних технологій та ін.

The publication contains materials of the IV International scientific-practical conference "Formation of sustainable land use: problems and prospects". The theme of the conference reflects the complexity, interdisciplinarity and multi-vector nature of the problems of sustainable land use formation and innovative approaches to their solution. The participants' reports present the technical, organizational, economic, environmental and social principles of ensuring the formation of sustainable land use.

The materials of the collection will be useful for specialists in the field of land management, geodesy, cartography, urban planning, geographic information technologies, etc.

Матеріали подано в авторській редакції

Materials are submitted in the author's edition

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту землекористування Національної академії аграрних наук України
(протокол № 11 від 23 листопада 2023 р.)

ISBN 978-617-8171-09-4

© Інститут землекористування НААН України, 2023
The Institute of Land Management of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine, 2023

Сакаль О.В.

д.е.н., с.н.с.

Інститут землекористування НААН України

м. Київ, Україна

Інститут розвитку села та сільського господарства,

Польська академія наук (IRWiR PAN)

м. Варшава, Польща

Тарасенко А.В.

в.о. заступника генерального директора з адміністрування

Державного земельного кадастру

м. Київ, Україна

Олішевський В.В.

фахівець

Інститут землекористування НААН України

м. Київ, Україна

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ ТА ОХОРОНОЮ ЗЕМЕЛЬ: ВИКЛИКИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Земельна реформа в Україні тісно пов'язана і з реформою децентралізації. Реформа децентралізації, або адміністративно-територіальна реформа, мала за мету формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади для, зокрема, становлення інститутів прямого народовладдя, узгодження інтересів держави і територіальних громад. У результаті внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин [1] виконавчі органи сільських, селищних, міських рад від 27.05.2022 р. у разі прийняття відповідною радою рішення здійснюють державний контроль за використанням та охороною земель і реалізують таку функцію через державних інспекторів. Поглиблення децентралізації у сфері управління земельними ресурсами відбулося у формі передачі органам місцевого самоврядування повноважень з контролю за використанням та охороною земель.

Об'єктом державного контролю за використанням та охороною земель є всі землі в межах території України. Законом [2] визначено повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад щодо здійснення державного контролю за використанням та охороною земель. Таким чином, суб'єкт контролю одночасно стає об'єктом такого контролю: орган місцевого самоврядування, поклавши на себе повноваження щодо здійснення державного контролю в особі державних інспекторів, також має контролювати виконання самим собою земельного законодавства України. Наведене свідчить, що децентралізація у сфері управління земельними ресурсами у частині контролю за використанням та охороною земель потребує концептуального уточнення, не враховуючи необхідності уточнення процедурної частини здійснення такого контролю.

Функція держави щодо контролю за використанням та охороною земель, окрім традиційного переліку завдань у процесі євроінтеграції України може набути нових рис і контексту. За прикладом Польщі, слід очікувати, що контроль за використанням та охороною земель набуватиме також фінансово-економічного характеру. Це, в свою чергу, зумовлюватиме заснування в Україні нової інституції або нові повноваження існуючої.

Так, у Польщі функціонує Агентство з реструктуризації та модернізації сільського господарства (ARiMR) – це платіжне агентство, яке уповноважене Урядом Республіки і реалізує такі інструменти, як співфінансування з бюджету Європейського Союзу та надання допомоги з національних фондів. Агентство, реалізуючи спільну аграрну політику, тісно співпрацює з Міністерством сільського господарства та сільського розвитку і перебуває під наглядом Міністерства фінансів стосовно управління державними коштами. Основними бенефіціарами діяльності Агентства є фермери, сільські жителі, групи сільгоспвиробників, підприємці та органи місцевого самоврядування, а також суб'єкти рибного господарства [3].

Окрім іншого, ARiMR виконує такі делеговані завдання, як, зокрема: 1) стосовно ведення провадження у справах про надання або виплату допомоги, у тому числі: в) проведення адміністративних перевірок; 2) проведення виїзних перевірок. Метою проведення контрольних заходів є перевірка даних, заявлених бенефіціаром у заявці на допомогу чи виплату, та виконання програмних зобов'язань [3].

Наведена інформація про діяльність Агентства з реструктуризації та модернізації сільського господарства, у тому числі здійснення контролю за використанням земель, свідчить про необхідність вдосконалення реалізації функції державного контролю за використанням та охороною земель в Україні й самого процесу контролю з точки євроінтеграції. Що полягає, насамперед, у вивченні та адаптації до вітчизняних умов успішних європейських практик реалізації державних функцій.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин : Закон України від 28.04.2021 р. № 1423-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1423-20#Text>
2. Про державний контроль за використанням та охороною земель : Закон України від 19.06.2003 р. № 963-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/963-15>

3. Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa : Ustawa z dnia 9 maja 2008 r. URL: <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/agencja-restrukturyzacji-i-modernizacji-rolnictwa-17443549>

State land use control and protection: challenges in the context of Ukraine's European integration

Abstract. The paper highlights the content of state land use control and protection, as well as the institutions authorized to exercise this function. The conflict that arises during the exercise of state land use control and protection by local government bodies is shown. The role of the state in controlling the use and protection of land use in the process of European integration of Ukraine is considered. The experience of Poland in terms of the functioning of ARiMR and its function in land use control is presented.